

**Uchwała Nr XVII/ 80 /16
Rady Gminy w Wiśniewie
z dnia 27.04.2016r**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wiśniewo na lata 2016-2020.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r poz. 446) oraz art. 6 ust. 2, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015poz. 1390, z późn. zm.) Rada Gminy w Wiśniewie uchwala, co następuje:

§1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wiśniewo na lata 2016-2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiśniewo.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Iwona Zabuska

Załącznik do Uchwały Nr XVII/80/16

Rady Gminy w Wiśniewie

Z dnia 27.04.2016r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE WIŚNIEWO
NA LATA 2016-2020**

I.WPROWADZENIE

Podstawą opracowania „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).

Głównym celem Programu jest ograniczenie na terenie Gminy Wiśniewo rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 opracowany został na podstawie:

- ➔ Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493, z późn.zm.);
- ➔ Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r. Poz. 182, j.t. z późn. zm.);
- ➔ Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. Poz.1356 z późn. zm.);
- ➔ Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. z 2012r. Poz.788, z późn. zm);
- ➔ Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks Karny (Dz.U. z 1997r. Nr 88, poz.533, z późn. zm.);
- ➔ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. W sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. z 2014, poz.445)
- ➔ Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78 poz. 483 ze zm.)
- ➔ Uchwała Rady Gminy Nr IV/21/15 z dnia 5.02.2015r. W sprawie przyjęcia „Strategii Integracji i Rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Wiśniewo na lata 2015-2020”.

1.2. Założenia programu opierają się również na poniższych aktach prawnych:

- ➔ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. W sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011r. Nr 50, poz.259);
- ➔ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. W sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz.U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245);
- ➔ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. W sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011r. Nr 81, poz. 448);
- ➔ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r. W sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (Dz.U. z 2010r. Nr 201, poz.1334).

II. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne

2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Aby poprawnie rozpoznać zjawisko przemocy konieczne jest jej zdefiniowanie. Według słownika języka polskiego przemoc to „fizyczna przewaga wykorzystywana do celów bezprawnych dokonywanych na kimś; narzucona bezprawnie władza, panowanie; czyny bezprawne dokonane z użyciem siły, gwałt”. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest zachowaniem negatywnym o dużej szkodliwości społecznej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r., „przemoc domowa to jednorazowe powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie

- ➔ jest problemem powszechnym, dotyczy dużej grupy ludzi
- ➔ jest przestępstwem ściganym przez prawo a nie sprawą rodzinną
- ➔ za przemoc odpowiedzialny jest sprawca
- ➔ nic nie usprawiedliwia przemocy

2.2. Cechy przemocy

- ➔ Przemoc narusza prawa i dobra osobiste – „sprawca” wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa „ofiary”,
- ➔ Przemoc powoduje cierpienie i ból - „sprawca” naraża życie i zdrowie „ofiary” zadając jej zarówno cierpienia fizyczne jak i psychiczne, co powoduje gorsze funkcjonowanie „ofiary” w środowisku,
- ➔ Przemoc jest intencjonalna – „sprawca” przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa,

2.3. Rodzaje przemocy

- ➔ Przemoc fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.
- ➔ Przemoc psychiczna - naruszenie godności osobistej.
- ➔ Przemoc seksualna - naruszenie intymności.
- ➔ Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności.
- ➔ Zaniechanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

2.4. Fazy przemocy

- ➔ Faza narastania napięcia - charakteryzuje się pojawianiem się coraz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku.
- ➔ Faza ostrej przemocy – w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust.
- ➔ Faza miodowego miesiąca - w tej fazie sprawca zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość.

III. Diagnoza przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiśniewo.

Problem przemocy w rodzinie jest niestety często tematem tabu szczególnie na terenach małych aglomeracji. Zarówno ofiary, jak i obserwatorzy nie zgłaszają problemu w obawie przed skutkami ze strony oprawcy. Dlatego też rozmiary przemocy domowej są trudne do oszacowania.

Na terenie Gminy Wiśniewo przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Dominującym problemem jest alkoholizm. Następnie przemoc w rodzinie wiąże się z bezrobociem, z niskimi dochodami jak również z niską świadomością społeczną.

3.1 Charakterystyka problemu przemocy w Gminie Wiśniewo na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds.Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na gminę obowiązek stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds.Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół decyduje o podjęciu interwencji w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i powołuje grupę roboczą do pracy z rodziną. Zespołem Interdyscyplinarnym kieruje przewodniczący.

W okresie IX.2011r. - XII.2015r. roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds.Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 134 „Niebieskie Karty” z czego 64 Niebieskich Kart zostało wszczętych w toku trwania tej samej procedury.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart w latach 2011 – 2015.

Rok	Ogólna liczba „NK”	Liczba „NK” założona w toku trwania tej samej procedury	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Liczba „sprawców” przemocy	Liczba „ofiar” przemocy
Od IX 2011	7	1	6	6	16
2012	37	14	23	23	53
2013	22	10	12	12	15
2014	38	24	14	14	31
2015	30	16	14	13	34

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Tabela 2. Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie powiatu mławskiego.

Gmina	I - XII 2014r.	I – VI 2015r.
Dzierzgowo	11	5
Lipowiec Kościelny	8	8
Mława	68	28
Radzanów	20	6
Strzegowo	34	20
Stupsk	23	7
Szreńsk	8	5
Szydłowo	5	5
Wieczfnia Kościelna	11	4
Wiśniewo	38	17
RAZEM	226	105

Źródło: Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie

Tabela 3. Statystyka ogólnej liczby mieszkańców gminy Wiśniewo według wieku i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem:	5284	2672	2612
W wieku:			
• 0-7	452	239	213
• 8-18	668	356	312
• 19-65	1826	1826	
• 19-60	1510		1510
• > 65	251	251	
• > 60	577		577

Źródło: ewidencja ludności UG Wiśniewo stan na dzień 31.12.2015r.

IV. Zasoby Gminy Wiśniewo.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma w swoich założeniach współpracę z osobami ze specjalistycznych grup zawodowych a także z instytucjami które zajmują się przemocą w rodzinie.

4.1. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Wiśniewo.

- ➔ Urząd Gminy Wiśniewo
- ➔ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie,
- ➔ Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ➔ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ NZOZ „ESKULAP”,
- ➔ Szkoły podstawowe i gimnazjum,
- ➔ Straż Gminna
- ➔ Stowarzyszenie na rzecz mieszkańców Gminy Wiśniewo,
- ➔ Kościoły parafialne w Żurominku, Bogurzynie i Wojnówce,
- ➔ Fundacja „Zdrowa Jesień” Dom Pomocy Społecznej dla osób psychicznie chorych
- ➔ Radni i sołtysi

4.2. Pozostałe instytucje mające wpływ na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie działające na terenie powiatu mławskiego.

- ➔ Sąd Rejonowy w Mławie,
- ➔ Prokuratura Rejonowa w Mławie,
- ➔ Zespół Ośrodków Wsparcia,
- ➔ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie,
- ➔ Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w Mławie,
- ➔ Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mławie,
- ➔ Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej w Mławie.

V. Cele programu

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest wprowadzenie szeregu działań mających na celu zmniejszenia skali przemocy w rodzinie a także zwiększenie kompetencji służb działających w obszarze przemocy.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Wiśniewo a w szczególności: do osób doznających przemocy w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie i świadków przemocy.

5.1. Cel szczegółowy:

Pomoc i wspieranie osób doznających przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych.

Działania :

- ➔ Zapewnienie „ofiaram” przemocy w rodzinie wsparcia przez prawnika i psychologa,
- ➔ Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w sytuacjach kryzysowych,
- ➔ Szybkie podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”,
- ➔ Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia” Warszawa 801 120 002,
- ➔ Praca socjalna prowadzona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w rodzinach zagrożonych bądź uwięzanych w różnego rodzaju przemoc i konflikty.

Wskaźniki :

- ➔ Liczba osób którym udzielono wsparcia przez prawnika i psychologa,
- ➔ Liczba osób umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Mławie

- ➔ Ilość podjętych działań interwencyjnych w ramach procedury „Niebieskie Karty”

5.2. Cel szczegółowy:

Działania promocyjne w środowisku lokalnym mające na celu podniesienie wiedzy mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Działania :

- ➔ Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- ➔ Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, praw osób doznających przemocy, możliwości uzyskania form wsparcia.

Wskaźniki :

- ➔ Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- ➔ Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych i informacyjnych

5.3. Cel szczegółowy:

Działania skierowane wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Działania :

- ➔ Intensyfikacja działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ➔ Doskonalenie systemu monitoringu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ➔ Współdziałanie i wymiana informacji pomiędzy Komendą Powiatową Policji w Mławie, kuratorską służbą sądową i innymi służbami.

Wskaźniki :

- ➔ Liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno – edukacyjnym,
- ➔ Liczba osób kończących udział w programie korekcyjno - edukacyjnym,
- ➔ Liczba interwencji policji, pracowników socjalnych i kuratorskich służb sądowych w związku z przemocą w rodzinie,
- ➔ Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego

5.4. Cel szczegółowy:

Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania :

- ➔ Zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach dla osób pracujących w obszarze przemocy w rodzinie,
- ➔ Planowanie i delegowanie osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie do udziału w zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego,
- ➔ Zapewnienie poradnictwa wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami

dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie grup wsparcia lub superwizji

Wskaźniki :

- ➔ Liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie,
- ➔ Liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- ➔ Liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VI. Przewidywane efekty Programu

Zakładamy, że realizacja programu w latach 2016-2020 przyczyni się do:

- ➔ Zmniejszenia rozmiarów zjawiska przemocy na terenie Gminy Wiśniewo,
- ➔ Zmiany postaw społecznych mieszkańców gminy Wiśniewo wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- ➔ Zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- ➔ Zwiększenia skuteczności i dostępności pomocy poprzez upowszechnianie informacji przydatnych osobom uwięzianym w przemoc,
- ➔ Zwiększenia kompetencji służb, instytucji i organizacji zajmujących się przemocą.

VII. Realizacja Programu

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 mają charakter ciągły.

Sprawne funkcjonowanie Programu zakłada koordynację i spójność działań w tym dobry przepływ informacji między partnerami zajmującymi się przemocą w rodzinie. Pełna realizacja wyznaczonych celów uzależniona jest od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

Program realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

VIII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Wiśniewie na lata 2016-2020 będą środki własne Gminy, dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

IX. Monitoring i Ewaluacja Programu

Monitoring Programu polegał będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą stwierdzić czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Wskaźnikami ewaluacji będą: liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie, liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, liczba sprawców przemocy, liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Wiśniewo a także na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

X. Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji Programu przedłoży Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie, Radzie Gminy do końca I kwartału każdego roku poprzedzający rok budżetowy.

XI. Zakończenie

Wszyscy wiemy, że przemoc była, jest i z pewnością będzie, mimo to trzeba z nią walczyć i nie można pozwolić na to, żeby niszczyła wszystko na swojej drodze. Jest wielu ludzi i wiele organizacji, które pomagają zwalczać wszelkie jej objawy. Każdy z nas powinien starać się tępić przemoc już w zarodku. Jeżeli widzimy, że w naszym otoczeniu. np.:szkoła, podwórko, istnieje przemoc nie bójmy się informować odpowiednie instytucje czy osoby lub próbować reagować samemu. Choć w tym ostatnim przypadku często ludzi paraliżuje paniczny strach. W chwilach zagrożenia prawie zawsze myślimy o własnym bezpieczeństwie a nie o bezpieczeństwie innych. Jednak bardzo ważne jest, aby w naszej świadomości pozostawało, iż należy niszczyć wszelkie objawy przemocy.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma służyć właśnie do takich celów. Ma minimalizować skutki przemocy domowej a przede wszystkim dążyć do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wiśniewo.

Gminny Program nie jest dokumentem zamkniętym, będzie podlegał w zależności od

pojawiających się nowych potrzeb i możliwości, modyfikacjom.

Program został opracowany przez Zespół w składzie:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

- Skalińska Katarzyna
- Kaszuba Elżbieta
- Zakrzewska Anna
- Tokarska Małgorzata
- Wojciechowska Grażyna
- Krzyżanowski Sławomir
- Bańczyk Stanisław
- Woźniak Grzegorz

2. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie – Jacek Tysza

Przewodniczący Rady Gminy

Iwona Zabuska